

Sygn. akt VII U 109/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 listopada 2015 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Małgorzata Kowalska

Protokolant sądowy Agnieszka Goluch

po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2015 roku w Lublinie

sprawy K. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania K. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 10 grudnia 2014 roku znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala K. C. prawo do emerytury od dnia (...) roku.

VII U 109/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 grudnia 2015 r., znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił K. C. prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym. W uzasadnieniu tej decyzji organ rentowy podał, że wnioskodawca nie udokumentował wymaganego minimum stażu pracy w szczególnych warunkach, bądź w szczególnym charakterze na dzień 01 stycznia 1999 roku. W tym zakresie ZUS nie uznał wnioskodawcy okresów: od 15 sierpnia 1988 roku do 13 sierpnia 1989 roku, z uwagi na rozbieżności w dokumentach dotyczące zajmowanego stanowiska (k. 26 a.e.).

Dnia 12 stycznia 2015 roku ubezpieczony złożył odwołanie od powyższej decyzji, wskazując, że wbrew ustaleniom organu rentowego, legitymuje się szczególnym stażem zatrudnienia, wymaganym do nabycia żądanego świadczenia, co jest w stanie wykazać przy pomocy zeznań świadków, pracujących z nim w Przedsiębiorstwie (...) w G. (k. 2-3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powtarzając argumenty wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (k. 8 a.s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. C., urodzony (...), w dniu 28 listopada 2014 roku złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniosek o emeryturę, oświadczając, że nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego (k. 1 – 4 akt emerytalnych).

Do wniosku dołączył m.in. świadectwa pracy oraz trzy świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych: z dnia 31 maja 2000 roku za okresy od 29 grudnia 1979 roku do 19 września 1991 roku i od 1 kwietnia 1999 roku do 31

grudnia 1999 roku na stanowisku montera aparatury i urządzeń chemicznych oraz z dnia 4 lipca 2000 roku za okresy od 13 lutego 1979 roku do 14 sierpnia 1988 roku i od 13 września 1989 roku do 28 lutego 1991 roku, na tym samym stanowisku a także kolejne z tej samej daty za okresy pokrywające się w/w tj. od 1 marca 1991 roku do 16 września 1991 roku oraz od 1 kwietnia 1999 roku do 31 maja 2000 roku (k. 8,15,17 a.e.).

Nadto w aktach znajduje się zaświadczenie wystawione w dniu 3 lipca 2000 roku przez (...) S.A. w G., z którego wynika, iż w okresach od 13 lutego 1979 roku do 2 sierpnia 1980 roku, od 19 stycznia 1983 roku do 22 lutego 1985 roku oraz od 6 września 1999 roku do 7 października 1999 roku wnioskodawca był delegowany do pracy za granicą na stanowisko montera, zaś w okresie od 15 sierpnia 1988 roku do 12 września 1989 roku na stanowisko suwnicowego (k. 10 a.e.).

W rozpoznaniu powyższego wniosku organ rentowy, wydając decyzję z dnia 10 grudnia 2015 roku ustalił, iż K. C. legitymuje się ogólnym stażem ubezpieczeniowym wynoszącym 27 lat 3 miesiące i 1 dzień (w tym 3 miesiące i 4 dni okresów nieskładkowych oraz 26 lat, 11 miesięcy i 27 dni okresów składkowych). Nadto ustalono, iż wnioskodawca legitymuje się okresem pracy w warunkach szczególnych wynoszącym 11 lat, 4 miesiące i 2 dni (karta przebiegu zatrudnienia k. 25 a.e., decyzja k. 26 a.e.). W decyzji wskazano, iż nie uznano za pracę w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od dnia 15 sierpnia 1988 roku do 13 sierpnia 1988 roku (praca za granicą), gdyż w dokumentach dotyczących zatrudnienia w tym okresie występują rozbieżności dotyczące stanowiska na jakim był zatrudniony wnioskodawca.

W toku postępowania Sąd ustalił, iż K. C. kuończył w (...) roku (...) Szkołę Zawodową w zawodzie ślusarza. Od dnia 5 sierpnia 1971 rozpoczął pracę w Przedsiębiorstwie (...) w G. na stanowisku ślusarza (umowa o pracę k. 7 akt osobowych, na karcie 25 a.s.). Od dnia 15 marca 1973 roku wnioskodawca otrzymał zaświadczenie kwalifikacyjne jako ślusarz – konstrukcyjny maszyn i urządzeń. Od dnia 25 kwietnia 1973 roku skarżący został wezwany do odbycia zasadniczej służby wojskowej. W trakcie tej służby wnioskodawca wykonywał pracę w zawodzie spawacza, uprawnienia spawacza zdobył już w listopadzie 1972 roku, następnie w latach 1974, 1976 i 1988 doszkalając się w tym zakresie, następnie zdobył w 1975 roku uprawnienia do obsługi suwnic hakowych (vide kserokopia książeczki spawacza, zaświadczenie - k. 14 a.s.). Z dniem 18 czerwca 1974 roku odwołujący powrócił do pracy, na stanowisko ślusarza – spawacza (karta obiegową - 18 a.o., zaświadczenie k. 21 a.o.). Od dnia 20 grudnia 1979 roku wnioskodawca zatrudniony został na stanowisku montera maszyn i urządzeń przemysłowych (zaświadczenie kwalifikacyjne k. 27 a.o.), z tym że wcześniej od dnia 13 lutego 1979 roku został on oddelegowany do pracy za granicą, w byłej NRD, na stanowisko montera – ślusarza. Na tym stanowisku K. C. pracował do dnia 28 lutego 1991 roku tj. do dnia przekształcenia Przedsiębiorstwa, oraz od dnia 1 marca 1991 roku w powstałym Przedsiębiorstwie Produkcyjno – Usługowym (...) sp. z o.o. q G., Zakład w P. (k. umowa o pracę k. 81 a.o.). Dodatkowo powierzono mu obowiązki brygadzysty oraz związane z konserwacją suwnicy (vide akta osobowe). W czasie zatrudnienia wnioskodawca trzykrotnie przebywał na delegacji za granicę, tj. w okresach od 13 lutego 1979 roku do 2 sierpnia 1980 roku, od 19 stycznia 1983 roku do 22 lutego 1985 roku do pracy na stanowisku montera oraz od 15 sierpnia 1988 roku do 12 września 1989 roku, do pracy na stanowisku suwnicowego (zaświadczenie k. 10 a.e.).

Od dnia 17 września 1991 roku wnioskodawcy powierzono stanowisko wydawcy narzędzi (angaż k. 83 a.o.). Na tym stanowisku skarżący pozostawał do dnia 31 marca 1999 roku, za wyjątkiem okresu oddelegowania do pracy w (...) G., budowa R. na stanowisko montera w okresie od 15 listopada 1995 roku do dnia 15 lipca 1996 roku (k. 92-94 a.o.)

W okresie od 1971 roku do 1979 roku wnioskodawca wykonywał swoje obowiązki na terenie Zakładów (...). Zatrudniony był wówczas na stanowisku ślusarza, ale jego praca polegała na montowaniu na wysokości zbiorników, estakad, rurociągów, wymienników na terenie hal produkcyjnych Zakładów, na wysokości d 3 do nawet 30 metrów. Odbywało się to z rusztowań, przy pomocy dźwigów. Wnioskodawca remontował również na wysokościach remontów kotłów ciśnieniowych oraz innych urządzeń chemicznych znajdujących się na terenie Zakładów (...). Wskazane czynności wykonywane były w odzieży ochronnej, kasku, masce przeciwgazowej i pasy bezpieczeństwa, wymagane były uprawnienia do pracy na wysokościach. Taką samą pracę skarżący wykonywał później, po otrzymaniu angażu na stanowisko montera maszyn i urządzeń

przemysłowych (zeznania świadków A. B. k. 38v-39v a.s., Z. B. k. 39v-40 a.s. oraz W. T. k. 40v-41 a.s., zeznania wnioskodawcy k. 41 a.s. w związku z k. 15v-16v a.s.).

Świadek A. B. pracował z wnioskodawcą na terenie Zakładów (...) w P.. Świadek pracował w latach 1969-2000, początkowo na stanowisku ślusarza, następnie na stanowisku monter konstrukcji stalowych. Wnioskodawca miał samo stanowisko. Pracowali w jednej brygadzie, a także w sąsiednich brygadach. Wykonywali te same czynności, tj. montowali estakady dla rurociągów i zbiorników oraz montowali zbiorniki. Praca odbywała się na wysokości. Stawiali również rusztowania. Obaj z wnioskodawcą wykonywali cały czas taką samą pracę. Była to praca niebezpieczna, pracowali w kaskach, pasach bezpieczeństwa i maskach przeciwgazowych, ze względu na opary chemiczne w Zakładach (...) (k. 38v-39v a. s.).

Z. B. również pracował z wnioskodawcą na terenie Zakładów (...) w P.. Podobnie, jak w przypadku świadka A. B. oraz wnioskodawcy, zatrudniało go Przedsiębiorstwo (...) Świadek pracował w latach 1971-1999. Świadek zatrudniony został w tym samym okresie co wnioskodawca tj. w lipcu 1971 roku, i wykonywał on, podobnie jak skarżący od początku zatrudnienia czynności monter maszyn i urządzeń a wysokości, dopiero później uzyskał angaż na stanowisko monter.

Obydwaj świadkowie oraz wnioskodawca w razie potrzeby obsługiwali suwnicę, jeżeli konieczna była do montażu, dźwig oraz wykonywali czynności spawalnicze. Wszystkie te prace wykonywane były na wysokościach ponad 3 metry.

Świadek W. T. nie pracował co prawda bezpośrednio z wnioskodawcą ale jako majster budowy, zatrudniony w (...) w P. w latach 1973 -1990 miał okazję obserwować skarżącego przy pracy. On również potwierdził, iż odwołujący stale wykonywał prace montażysty na wysokości, Podał również, iż w Przedsiębiorstwie nie było w brygadzie ślusarzy, osoby wykonujące wyłącznie takie czynności pracowały jedynie w parku samochodowych (k. 40v-41 a.s.).

Na podstawie wskazanych dowodów tj. akt osobowych skarżącego oraz zeznań świadków i samego wnioskodawcy Sąd ustalił, że K. C., będąc zatrudnionym w Przedsiębiorstwie (...) w G., stale i w pełnym wymiarze wykonywał w szczególnych warunkach prace monter konstrukcji aparatury i urządzeń chemicznych na wysokości w okresie od 5 lipca 1972 roku do 12 lutego 1979 roku, włącznie z okresem służby wojskowej (tj. 7 lat, 7 miesięcy i 8 dni). Pozostałe zaś okresy tj. od dnia 13 lutego 1979 roku do 14 sierpnia 1988 roku oraz od 13 sierpnia 1989 roku do 16 września 1991 roku (łącznie 11 lat, 4 miesiące i 2 dni) były niesporne, gdyż zostały uznane przez organ emerytalny za okresy pracy w warunkach szczególnych na podstawie przedstawionych świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Szczególny charakter zatrudnienia wnioskodawcy wynikał z tego, że wiązało się ono z narażeniem na działanie oparów chemicznych, niebezpieczeństwem upadku z wysokości oraz koniecznością zachowania wysokiej koncentracji, od której zależało zarówno bezpieczeństwo samego wnioskodawcy, jak i współpracujących z nim członków brygady, a także zakładu, na terenie którego świadczono było sporne zatrudnienie.

Charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w spornych latach 1971 – 1979 wykazany został zeznaniami pochodzącymi od niego oraz świadków. W oparciu o to sąd uwzględnił do stażu pracy wnioskodawcy w szczególnych warunkach jego początkowego okresu zatrudnienia na stanowisku ślusarza. Bezsporne jest, iż do dnia 12 lutego 1979 roku wnioskodawca miał angaż na stanowiska ślusarz oraz ślusarz – spawacz, jednak na podstawie wskazanych dowodów osobowych wykazano, iż wykonywał on wówczas czynności związane z montażem i remontami maszyn i urządzeń na wysokościach.

Podkreślić należy, że treści, jakie niosły ze sobą dowody osobowe, były spójne, szczegółowe i przekonujące. Należy zwrócić uwagę, że świadek Z. B. jest obecnie uprawniony do wcześniejszej emerytury, przyznanej mu również po przeprowadzeniu postępowania sądowego.

Reasumując, wszystkie dowody zgromadzone w sprawie były spójne i przekonujące w zakresie pozwalającym na dokonanie wskazanego wyżej ustalenia.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie K. C. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227 ze zm. t. pierw.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40 tej ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (t.j. 1 stycznia 1998 r.) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn.

Emerytura, o której mowa, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W myśl art. 32 ust. 2 powołanej ustawy za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Z kolei na gruncie ust. 4 tego artykułu przesłankę wieku oraz rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których wskazanej kategorii osób przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, którymi w tym przypadku są – w myśl art. 195 w zw. z art. 194 ustawy – przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zm., dalej: „rozporządzenie”). Rozporządzenie to stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, które są wymienione w jego przepisach oraz w załączonych do niego wykazach.

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy,

w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym

na danym stanowisku pracy. Dodatkowo na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych wydały zarządzenia określające w podległych im i przez nich nadzorowanych zakładach pracy stanowiska, na których wykonywane były prace

w szczególnych warunkach. Aktem tego rodzaju, mającym zastosowanie

w niniejszej sprawie jest zarządzenie nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego

i Lekkiego z 7 lipca 1987 roku w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego (Dz. U. z 03.08.1987, nr 4).

Praca faktycznie wykonywana przez wnioskodawcę w spornym okresie odpowiada pracom ujętym w wykazie A załącznika do rozporządzenia (dz. V, poz. 5 – prace przy montażu konstrukcji stalowych na wysokości) oraz w wykazie A powołanego zarządzenia resortowego (dz. V, poz. 5B, pkt 3 – monter aparatury i urządzeń chemicznych).

Wreszcie zgodnie z § 4 rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo

do emerytury, jeżeli osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy we wskazanym charakterze.

K. C., na dzień 1 stycznia 1999 roku legitymuje się ogólnym stażem ubezpieczeniowym wynoszącym 27 lat, 3 miesiące i 1 dzień,

w tym wynoszącym 18 lat, 11 miesięcy i 10 dni stażem zatrudnienia

w szczególnych warunkach, wskazanego w art. 32 ust. 2 ustawy emerytalnej

i odpowiadającego pracom wymienionym w załączonych do przepisów wykonawczych wykazach. Zaznaczyć należy, iż Sąd nie prowadził dalszego postępowania dowodowego w zakresie innych okresów zatrudnienia w warunkach szczególnych, uznając iż zaliczony dotychczas jest okresem wystarczającym do uzupełnienia stażu pracy skarżącego do wymaganych 15 lat w warunkach szczególnych.

Odnosnie powyższych ustaleń, należy podkreślić, że nastąpiły one

w zgodzie z art. 473 k.p.c. W myśl tego przepisu sąd rozpoznający sprawę

z zakresu ubezpieczeń społecznych, przy ustalaniu spornych okoliczności może korzystać z wszelkich środków dowodowych, w szczególności może on w celu sprawdzenia faktów niewynikających dostatecznie z treści przedłożonych

do sprawy dokumentów przeprowadzić dowód ze świadków lub z przesłuchania stron. Regulacja ta ma pierwszeństwo przed instrukcyjną normą przewidzianą

w § 2 ust. 2 powołanego rozporządzenia, zgodnie z którą okresy pracy

w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów resortowych.

Wiek 60 lat uprawniający do nabycia przedmiotowego świadczenia wnioskodawca osiągnął w dniu (...)roku. W tym dniu spełnił ostatnią przesłankę umożliwiającą ustalenie mu prawa do żądanego świadczenia. Przy czym wniosek o świadczenie złożył dopiero w dniu 28 listopada 2014 roku, a do dnia 30 listopada 2014 roku korzystał z zasiłku chorobowego. Z tych względów świadczenie należało mu przyznać od dnia(...) roku (k. 43 a.s.).

Mając na uwadze wskazane okoliczności, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzeczono, jak na wstępie.